

12. Губитак оба јајника и материце:

- а) код жена преко 45 година живота 40%
 б) код жена до 45 година живота 60%

Губитком јајника и материце сматра се хируршко одстрањивање оба јајника и материце или губитак функције јајника и материце као последнице зрачења. Губитком материце сматра се и непотпуни губитак материце, односно суптотална хистеректомија.

13. Ампутација дојке:

- Ампутација дојке, једнострано 30%
 Ампутација дојке, обострано 50%
 Ампутација дојке, једнострано радикално 40%
 Ампутација дојке, обострано радикално 60%

XI. ОДРЕБИВАЊЕ ПРОЦЕНТА, АКО ПОСТОЈЕ ДВА ИЛИ ВИШЕ ТЕЛЕСНИХ ОШТЕЋЕЊА

1. Ако постоје два или више телесних оштећења предвиђених у овој листи, укупан процент телесних оштећења одређује се повећањем највећег процента појединачног телесног оштећења, и то:

- а) по 20% за свако даље телесно оштећење које износи 50 или више процената;
 б) по 10% за свако даље телесно оштећење које износи 40% или 30 процената.

Ред. бр.	Професионална болест	Послови при чијем се обављању болест појављује	Услови за признавање болести као професионалне
1	2	3	4
1.	Тровање оловом и његовим једињењима и смешама	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавом општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази
2.	Тровање живом и њеним једињењима и амалгамима	"	"
3.	Тровање арсеном и његовим једињењима	"	"
4.	Тровање фосфором и његовим једињењима	"	"
5.	Тровање манганом и његовим једињењима и смешама	"	"
6.	Тровање халогеним елементима (хлором, флуором, бромом и јодом) и њиховим једињењима	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази
7.	Тровање берилијумом и његовим једињењима и смешама	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази

2. Процент телесних оштећења парних органа из глава I до X ове листе може се повећати за 10%, ако за поједина оштећења тих органа овом листом није предвиђен посебан процент.

3. Укупан проценат телесног оштећења одређен по тач. 1. и 2. ове главе не може прећи 100%.

Члан 2.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Самоуправни споразум о листи телесних оштећења („Службени лист СФРЈ”, број 38/83).

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број 01-85/94.

18. марта 1994. године

Министар,
 Др Драган Калинић, с.р.

189

На основу члана 62. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске”, број 27/93), министар здравља, рада и социјалне заштите, доноси

П Р А В И Л Н И К
О ЛИСТИ ПРОФЕСИОНАЛНИХ БОЛЕСТИ

Члан 1.

Овом листом професионалних болести утврђују се професионалне болести и послови на којима се те болести појављују, као и услови под којима се сматрају професионалним болестима.

Професионалне болести у смислу става 1. овог члана су:

1	2	3	4
8.	Тровање кадмијумом и његовим једињењима и смешама	"	"
9.	Тровање селеном, ванадијумом и њиховим смешама	"	"
10.	Тровање хромом и његовим једињењима	"	"
11.	Тровање никлом и његовим једињењима	"	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази. Позитивни резултати тестирања у случајевима алергије, а у случајевима малигних промена јасни рендгенски налази
12.	Тровање бензеном и његовим хомолозима и другим отровним цикличним спојевима	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази
13.	Тровање нитро и амино једињењима бензена, његовим хомолозима и његовим дериватима	"	"
14.	Тровање халогеним дериватима угљоводоника масног и ароматског реда (монохлор-метан, трихлор-метан, етан, хлоретил и сл.)	"	"
15.	Тровање алифатичним угљоводоникима (нафта, бензин, вајтспирит, керозин и сл.)	"	"
16.	Синдром акропатије у полимеризацији винилхлорида са акростеолизом или без ње	Чишћење аутоклава у току полимеризације винилхлорида	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика, рендгенолошке промене терминалних фаланги типа остеолизе, а у коначној фази рендгенолошке промене коштане санације дефекта
17.	Тровање сумпорном киселином и њеним анхидридом (SO_2) сумпор-водоником, сумпор-угљеником, диметил-сулфатом и другим штетним сумпорним једињењима	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика с појавом општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази
18.	Тровање азотном киселином и њеним естрима (нитроглицерол, динитроглицерол и др.), њеним анхидритима, азотним оксидима тзв. „нитрозним гасовима“, осталим дериватима и амонијаком	Послови, односно радови при чијем се обављању долази у додир (кожом или слузницама) с тим штетностима	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или по живот важних органа, односно органских система и позитивни лабораторијски налази
19.	Тровање алкохолима, естрима, етрима, алдехидима и кетонима	Послови, односно радови у процесу производње при чијем се обављању долази у додир са штетним материјама	"
20.	Тровање угљенмоноксидом	"	"
21.	Тровање цијаном и његовим једињењима	"	"
22.	Тровање пестицидима (средствима која служе за уништавање штеточина)	Послови, односно радови при чијем се обављању долази у додир са тим средствима	"
23.	Обољења зуба изазвана минералним киселинама	Послови, односно радови, при чијем се обављању долази у додир са тим средствима	Оштећења предњих зуба у таквом степену да изазивају теже поремећаје у варењу и говору

1	2	3	4
24. Силикоза		Послови, односно радови при чијем се обављању развија прашина која садржи слободан SiO_2	Позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз и објективно доказане клиничко-функционалне сметње или позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз без нарочитих функционалних сметњи али због којих ради даљег рада у истим условима постоји још веће угрожавање здравља и радне способности
25. Силикотуберкулоза		Послови, односно радови при чијем се обављању развија прашина која садржи слободан SiO_2	Јасно доказане силикозе са активном туберкулозом
26. Азбестоза		Послови, односно радови при чијем се обављању развија прашина азбеста	Позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз и објективно доказане клиничко-функционалне сметње или позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз без нарочитих функционалних сметњи али због којих ради даљег рада у истим условима постоји још већа угроженост здравља и радне способности
27. Алуминиоза		Послови, односно радови при чијем се обављању развија прашина алуминијума и његових једињења	Позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз и објективно доказане клиничко-функционалне сметње или позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз без нарочитих функционалних сметњи због којих ради даљег рада у истим условима постоји још већа угроженост здравља и радне способности
28. Талкоза		Послови при чијем се обављању развија прашина талка	"
29. Пнеумокониоза		Радови на откопавању рудништа, превоз руде и други радови под земљом у рудницима каменог угља	Несумњив рендгенографски налаз и изражене функционалне промене на плућима који упућују на пнеумокониозу, уз проверене податке о постојању експозиције
30. Пнеумокониоза проузрокована тврдим металом		Механичка обрада тврдог метала у процесу производње тог метала	Позитивна радна анамнеза, јасно изражен рендгенски налаз и промене плућне функције
31. Бисиноза		Послови, односно радови у производњи и преради памука, конопље и лана, нарочито у почетним фазама рада (отварање бала, чишћење и чешљање, ломљење, вијање, трешење, кардирање), затим на предењу и премотавању	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика, акутна редуција форсираног експираторног волумена у секунди већа од 200 мл у току изложености прашици; снижење форсираног експираторног волумена у секунди испод 70%, од табличне вредности ван изложености прашици
32. Бронхијална астма		Послови, односно радови при којима се развијају суптоксичне количине гасова и пара или аеросола алергенског или другог бронхоконстрикторног деловања	Позитивна радна анамнеза, верификација напада бронхијалне астме за време рада; клиничка слика; позитивни алергијски тестови на специфичне алергене са радног места као и имунолошки тестови
33. Алергијски алвеолитис		Послови, односно радови у условима органске загађености микроорганизмима, протеинским честицама, анималног или вегетативног порекла и мацерираних делова инсеката, као и контаминације радне средине биолошким честицама прашине	Позитивна радна анамнеза, измењена клиничка слика и рендгенски налаз на плућима, поремењена функција, позитивне кулане пробе (касна реакција) са алергенима са радног места, серолошки тестови идентификације алергена

1	2	3	4
34.	Обољења изазвана јонизујућим зрачењима	Послови, односно радови на отвореним и затвореним изворима јонизирајућих зрачења, као и у рудницима са повећаном радиоактивношћу	Позитивна радна анамнеза, дозиметријски и радиотоксиколошки подаци, клиничка слика, промене у хеματοпоези и хромозомима лимфоцита, очном сочиву (катаракта) и респираторном систему, промене на кожи јачег степена и промене на другим органима, укључујући и малагне неоплазме
35.	Обољења изазвана нејонизујућим зрачењима, ласерским микроталасним, радио-таласима инфрацрвеним и ултраљубичастим зрацима	Послови, односно радови који се обављају у зони ласерских зрачења, радарских и других радио-таласних зрачења, инфрацрвених и ултраљубичастих зрачења	Позитивна радна анамнеза, дозиметријски подаци, клиничка слика са променама у хеματοпоези, хромозомима лимфоцита, као и променама на кожи, очном сочиву (катаракта), тонадама и другим органима
36.	Малигне неоплазме 1) на кожи (укључујући и почетне епителијуме) 2) на мокраћној бешици 3) на дисајном систему и синусима	Послови, односно радови који се обављају у зони јонизирајућих зрачења и зрачења радиоактивних материјала, вишегодишњи рад на производњи дестилације каменог угља, нафте, катрана, смола, битумена, минералних уља и сличних материја, вишегодишњи рад са хромовим солима и другим канцерогеним материјама Послови, односно радови при којима се обављању у току више година долази у додир са ароматичним аминима (анилин, бензидин и бетанфтиламин) Послови, односно радови при којима се обављању радник излаже вишегодишњем деловању материја, односно зрачења која изазивају рак синуса и дисајних система (јонизујуће зрачење и радиоактивне материје, хром, никл и други канцерогени агенси)	Позитивна радна анамнеза, клинички налаз, потврђен патохистолошким налазом, а за радове у зони јонизирајућих зрачења — дозиметријски и радиотоксиколошки налази Позитивна радна анамнеза, клинички налаз потврђен патохистолошким налазом, а за радове у зони јонизујућих зрачења — дозиметријски и радиотоксиколошки налази Позитивна — радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или оштећења по живот важних органа, односно органских система
37.	Обољења изазвана повећаним или смањеним атмосферским притиском	Послови кесонаца, ронилаца и летачког особља	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика са појавама општег оштећења организма или оштећења по живот важних органа, односно органских система
38.	Обољења изазвана штетним деловањем буке	Рад у условима штетног деловања буке чији ниво прелази законом прописане границе	Позитивна радна анамнеза, уз одговарајуће еколошке налазе, и то: резултати мерења буке и њене карактеристике, временска, односно дневна експозиција буци. Клинички налаз, аудиограм и тест вестибулариса приликом ступања на послове, односно задатке који се обављају на местима на којима влада критична бука. Резултати периодичних прегледа који указују на тежи степен оштећења слуха и вестибуларног апарата, као и последице акустичне трауме
39.	Обољења изазвана штетним деловањем вибрација	Радови са алатима, апаратима и машинама који производе вибрације	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика која потврђује обољења нерава, крвних судова, мишића, костију и зглобова са јасним доказом да постоји органско и функционално оштећење проузроковано дужином деловањем вибрације

1	2	3	4
40.	Хронични бурзити зглобова због сталног притиска или протреса	Сви радови при чијем се обављању због сталног притиска јавља хронични бурзитис	Позитивна радна анамнеза, и клиничка слика о запаљењу лакатне, рамене и препателарне бурзе, која изазива ограничење или потпуно губљење функције одговарајућег зглоба
41.	Парализа живаца због пренапрезања и дуготрајних принудних нефизиолошких положаја тела	Радови који због принудног нефизиолошког положаја тела или притиска спољних предмета, проузрокују оштећење моторне функције живаца	Позитивна радна анамнеза, клиничка слика и неуролошки налаз
42.	Оштећења менискуса колена и интервертебралног дискуса због непрестаног оптерећења у нефизиолошком положају	Послови, односно радови везани за дуготрајно клечање или сталне ротације натколенице према потколеници или обрнуто; послови, односно радови при чијем обављању постоји непрестано оптерећење кичменог стуба у нефизиолошком положају (микротрауме); или повремено веће оптерећење кичменог стуба у нефизиолошком положају или трајно повећан притисак на кичмени стуб, односно радови који захтевају сталан хипертонус паравертебралне мускулатуре	Позитивна радна анамнеза, резултати уредних клиничких и рендгенолошких налаза пре ступања на место рада на коме се обављају такви послови; клинички и рендгенски повремене дифузне промене на кичменом стубу и промене на менискусу
43.	Кожна обољења и рецидиви тежег степена	Послови, односно радови при чијем обављању долази до трајнијег или поновног контакта са алергогеном или примарном токсичном материјом (односно материјом иритативних својстава)	Позитивна радна анамнеза, позитивни кожни тестови и други јасни докази који потврђују контакт са алергогеном или примарном токсичном материјом, као и клиничке слике тежег обољења или рецидивирајућег обољења коже
44.	Тропске болести	Послови особља дуге пловидбе и особља на служби у тропским областима	Позитивна радна анамнеза, која доказује просторну и временску повезаност са обављањем рада, односно делатности, клиничка слика о појави општег оштећења организма или по живот важних органа, органских система и на позитивни лабораторијски налаз
45.	Заразне болести	Послови које обављају лекари и остало медицинско особље, ветеринарско особље и остало помоћно особље запослено у болницама, лечилиштима, амбулантама и другим здравственим организацијама удруженог рада у вези са негом људи или животиња оболелих од заразних болести или у вези са радом на секцирању лешева или са заразним материјалима; послови које обавља особље научно медицинских лабораторија при раду са заразним материјалом или животињама и особље при раду на сузбијању и научном истраживању заразних болести	Позитивна радна анамнеза, која доказује просторну и временску повезаност са обављањем одређеног рада, односно делатности; клиничка слика са органским функционалним оштећењем органа и органских система важних по живот и професију
46.	Заразне болести које се преносе са животиња на људе (антракс, малеус, бруцелоза, салмонелоза, инфективна хеморагична жutica и друге заразне болести)	Послови, односно радови који захтевају контакт са зараженим животињама, њиховим месом, посао са отпацима заражених животиња, утовар, истовар или превоз робе која је загађена зараженим отпацима животиња, као и рад са зараженим материјалом	Позитивна радна анамнеза, која доказује просторну и временску повезаност са обављањем одређеног посла, односно делатности; клиничка слика са органским и функционалним оштећењима органа или органских система важних по живот и професију; асимптоматско клицоноштво салмонела

Члан 2.

Стпањем на снагу овог правилника престаје да важи Самоуправни споразум о листи професионалних болести („Службени лист СФРЈ”, број 38/83).

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број 01-84/94

Министар

18. марта 1994. године

Др Драган Калинић, с.р.

190

На основу члана 54. Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске”, број 12/93), министар здравља, рада и социјалне заштите, доноси

П Р А В И Л Н И К О СПРОВОБЕЊУ НАДЗОРА НАД СТРУЧНИМ РАДОМ У ЗДРАВСТВЕНОЈ ДЕЛАТНОСТИ

I — ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се начин и поступак спровођења спољнег и унутрашњег надзора над стручним радом у обављању здравствене делатности и мере које се предузимају за отклањање уочених недостатака у стручном раду.

Члан 2.

Надзор над стручним радом врши се у свакој здравственој установи, односно другом облику обављања здравствене делатности (у даљем тексту: здравствена установа).

II — НАЧИН И ПОСТУПАК СПРОВОБЕЊА НАДЗОРА

Члан 3.

Спољни надзор над стручним радом организује министар здравља, рада и социјалне заштите (у даљем тексту: Министар) путем истакнутих здравствених радника, односно сарадника или путем здравствених установа које су Одлуком о плану мреже здравствених установа („Службени гласник Републике Српске”, број 26/93) проглашене референтним установама и путем одговарајућих факултета.

Члан 4.

Спровођење спољног надзора преко истакнутих здравствених радника, односно здравствених сарадника, врши се на тај начин што ће министар на предлог референтних здравствених установа претходно утврдити листу истакнутих здравствених радника, односно здравствених сарадника за вршење надзора.

Листа истакнутих здравствених радника, односно здравствених сарадника из става 1. овог члана утврђује се на период од 4 године.

Министар ће својим решењем у сваком конкретном случају вршења спољног стручног надзора објавити комисију за вршење спољног стручног надзора (у даљем тексту: комисија).

Решењем из става 3. овог члана министар утврђује имена и број чланова комисије, задатак који треба комисија да изврши, рок за извршење задатка и подношење извештаја.

Члан 5.

Уколико министар обављање спољног стручног надзора организује путем референтне здравствене установе или факултета у смислу члана 3. овог правилника, својим решењем наложиће здравственој установи, односно факултету да изврши конкретни спољни стручни надзор са знаком рока за извршење задатка и подношење извештаја.

У случајевима из става 1. овог члана директор здравствене установе, односно декан факултета ће

својим решењем образовати комисију за обављање спољног стручног надзора надлежног од стране министра.

Решењем из става 2. овог члана директор здравствене установе, односно декан факултета утврђује имена и број чланова комисије, задатак који треба комисија да изврши, рок за извршење задатка и подношење извештаја.

Члан 6.

Број чланова комисије за обављање спољног стручног надзора утврђује се зависно од врсте и обима спољног стручног надзора који се у сваком конкретном случају има извршити.

Члан 7.

На листи истакнутих здравствених радника, односно здравствених сарадника из члана 4. став 1. овог правилника као и чланови комисије из члана 5. став 2. могу бити здравствени радници и здравствени сарадници који имају најмање исти степен стручне спреме, односно научног звања као и руководиоца организационог дела здравствене установе, односно здравствени радник над чијим се стручним радом врши надзор.

Члан 8.

Поред здравствених радника и здравствених сарадника на листи из члана 4. став 1. овог правилника, и у комисије из члана 4. став 4. и члана 5. став 2. морају се именовати и истакнути дипломирани правници са одређеним искуством у области здравства.

Члан 9.

У оквиру спољног надзора врши се увид и оцењује да ли су мере активности и поступци који се примењују у здравственој заштити (у даљем тексту: медицински поступци), у погледу врсте, индикације, начина извођења, обима и других својстава у складу са:

1. савременим достигнућима медицинске и других наука и важећим прописима, односно утврђеним стручним медицинским доктринама и унутствима;

2. потребном, односно прописаном здравственом заштитом, односно тежином, сложености и почетком и трајањем болести, односно повреде, и лечење;

3. прописаним условима и стандардима за обављање здравствене делатности, односно за пружање здравствених услуга.

Оцене из става 1. овог члана заснивају се и на резултатима спољне контроле квалитета рада лабораторије, односно провере осposлoбoтe здравствених радника за праћење савремених достигнућа, извршених у складу са законом.

У спровођењу унутрашњег надзора првенствено се остварује увид, односно оцењује стручни рад у смислу члана 1. тачка 2. става 2. овог члана.

Члан 10.

У зависности од области здравствене заштите, односно специјалистичке гране, надзор из члана 3. овог правилника врши се:

1. посматрањем обављања стручног рада, односно извођење појединих медицинских поступака;

2. непосредном, односно личном провером појединих налаза, односно постављених дијагноза, односно других примењених облика здравствене заштите;

3. учешћем у визити и у извођењу, односно обављању појединих превентивних, дијагностичких, терапијских и рехабилитационих медицинских поступака;

4. прегледом, односно анализом прописане медицинске документације, евиденције и периодичних, односно годишњих извештаја о оболелим, односно леченим лицима, утврђеним обољењима и стањима о раду и др.;

5. прегледом, односно анализом медицинске документације о лицима умрлим у болници;